

ความเกี่ยวพันระหว่างความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี

Associations between Financial Strength and Accounting Methods

สุภาณี อินทน์จันทน์*
(Supanee Injun)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาความเกี่ยวพันระหว่างความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีกับของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สมัครเข้าร่วมโครงการบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากร ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่มีความเชื่อมั่นว่าได้รับข้อมูลที่แท้จริง คือ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 342 กิจการ

ข้อมูลเบื้องต้นชี้ให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีวิธีที่เข้าใจง่ายและจัดเตรียมได้ง่าย ส่วนความเข้มแข็งทางการเงินของกิจการนั้นมีค่าแตกต่างกันมากอย่างยิ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้สถิติ เอช ของครัสคาล-วอลลิส พบความเกี่ยวพันที่มีนัยสำคัญทางสถิติหลายประเด็น คือ ความเข้มแข็งทางการเงินด้านสภาพคล่องมีความเกี่ยวพันกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีต่างๆ มากกว่าความเข้มแข็งด้านอื่น กิจการกลุ่มที่ใช้วิธีถัวเฉลี่ยในการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือมีค่าเฉลี่ยอันดับความเข้มแข็งมากกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีเข้าก่อนออกก่อน กิจการกลุ่มที่ใช้วิธีเส้นตรงในการคำนวณค่าเสื่อมราคามีค่าเฉลี่ยอันดับความเข้มแข็งสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีชั่วโมงทำงาน ส่วนวิธีรับรู้รายได้พบว่า กลุ่มที่ใช้วิธีเกณฑ์คงค้างมีค่าเฉลี่ยอันดับความเข้มแข็งสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีเกณฑ์เงินสด ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย คือ ควรให้หน่วยงานของรัฐควรจัดทำโปรแกรมการบัญชีสำเร็จรูปที่มีช่องทางให้เลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่สอดคล้องกับลักษณะกิจการและส่งเสริมความเข้มแข็งทางการเงิน โดยถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับทางการบัญชี ไม่ใช่เลือกใช้ตามความสะดวก ทั้งนี้ต้องสามารถให้พนักงานทั่วไปของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบันทึกข้อมูลและจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถใช้เพื่อการตัดสินใจได้ทันเวลา ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยด้านการบัญชีในอนาคตที่เร่งด่วน คือ การวิจัยและพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปที่สามารถเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีอย่างถูกต้องเหมาะสมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรทำวิจัยที่สามารถตรวจสอบผลกระทบโดยตรงของวิธีปฏิบัติทางการบัญชีต่อความเข้มแข็งทางการเงิน

คำสำคัญ ความเข้มแข็งทางการเงิน วิธีปฏิบัติทางการบัญชี วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ สาขาวิชาบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 73110

Assistant Professor, Lecturer, Department of Accounting, Faculty of Management Sciences, Rabhat Nakhon Pathom University 73110

Corresponding author : supanee_injun@hotmail.com

ABSTRACT

This research studied the associations between accounting methods and financial strengths of the small and medium sized enterprises (SMEs) that registered in the Revenue Department's 'Single Set of Accounting Books' Program in Nakhon Pathom Province. The researcher chose the research techniques to ensure that genuine data was provided, namely: the structured interview. The result of 342 structured interviews with the SMEs owners indicated that most of the SMEs adopted the methods that were easy to understand and to prepare. The financial strength of SMEs showed extremely different values. The statistical analysis at 0.05 level of confidence using Kruskal-Wallis H indicated these statistically significant associations: financial strength of liquidity had the most association with accounting methods, the firms using the average method of inventory valuation had higher financial strength than the firms using FIFO, the firms using the straight line method of depreciation calculation had higher financial strength than the firms using working-hour rate, the firms using the accrual basis for income realization had higher financial strength than the firms using the cash basis. The researcher suggested that the related government organizations should prepare an accounting computer application that provides choices for the right accounting methods that is opted for different types of SMEs to increase their financial strength and conformed to the regulations, not for only their convenience, and that a general employee of SMEs could do the data entry and financial report generating soon enough for the decision making of the owners. Suggestions for future research included the research that could improve the accounting computer application that provides right choices of accounting practices and more befitting to SMEs, and identify the direct effects of accounting methods on financial strengths.

Keywords: Accounting Methods, Financial Strengths, SMEs

Article history: Received 18 May 2018, Revised 1 September 2018, Accepted 5 September 2018

1. บทนำ

การจัดทำบัญชีโดยทั่วไปมีความจำเป็นต่องบการเงินที่เชื่อถือได้และโปร่งใส แต่ระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด แต่ระเบียบข้อบังคับทางการบัญชีทุกเรื่องไม่ได้จำกัดวิธีปฏิบัติของผู้จัดทำบัญชีอย่างตายตัว ได้เปิดโอกาสให้ผู้จัดทำบัญชีเลือกใช้วิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันตามความต้องการ ดังที่เรียกว่า นโยบายการบัญชี (accounting policy) ผลการศึกษา

เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีในประเทศไทย รายงานว่า ผู้ประกอบการใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีแตกต่างกัน แม้จะเป็นนโยบายด้านเดียวกันและเป็นธุรกิจประเภทเดียวกัน (ธัญญรัตน์ วศวรรณวัฒน์, 2558) ทำนองเดียวกับต่างประเทศ ปัญหาของการใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกันยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่หลายประเทศพยายามหาทางออก (Nobes, 2011 : 5) ผลการศึกษาในประเทศปาเลสไตน์ ระบุว่า กิจการธุรกิจเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีจากเหตุผลหลักเพื่อประโยชน์ทางภาษี เหตุผลรอง คือ ความสะดวกและความง่ายในการปฏิบัติและการนำไปใช้ (Al-nassan, Al-shaqnobi, & Nabaheen, 2013 : 54) การเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกันดังกล่าว จะทำให้สถานะความเข้มแข็งทางการเงิน (Financial Strength) ที่รายงานแตกต่างกันไปต่างๆ ที่ผลการประกอบการอยู่ในลักษณะเดียวกัน (Rao, 2012: 51; Sahaf, 2013: 98) โดยความเข้มแข็งการเงินนั้นแสดงได้โดยอัตราส่วนทางการเงินต่างๆ ของกิจการ (Beckert, 2007; Garman & Fogue, 2011; Minority Business Development Agency, 2010: 77) เท่าที่เป็นมาในประเทศไทย มีข้อมูลแสดงว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักทำบัญชีหลายชุด (ขจรเกียรติ อรุณไพโรจน์กุล, 2559) แต่มักเป็นบัญชีที่ไม่ได้จัดทำตามหลักการทางการบัญชีที่ดี (อมรา ตีรศรีวัฒน์, 2555) มีความน่าเชื่อถือน้อย (วรรณ ทงรักษ์, 2554: 42) ทำให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนและการตัดสินใจได้ไม่ครอบคลุมความเป็นจริงของกิจการแต่อย่างใด สภาพการณ์ดังนี้ทำให้เกิดความยุ่งยากและความสับสนเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางการเงินที่แท้จริงของกิจการตลอดมาดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่สมควรทำการศึกษาว่า ผู้ประกอบการเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีใดบ้าง วิธีปฏิบัติใดมีความเกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งทางการเงินของกิจการหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมมุติฐานการวิจัย

ความเข้มแข็งทางการเงินไม่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตรงกับภาษาอังกฤษที่ว่า small and medium enterprise หรือ SME หากกล่าวในภาพรวม จะใช้ คำว่า small and medium enterprises ใช้คำย่อว่า SMEs ตามความหมายที่ใช้เป็นสากล วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ กิจการธุรกิจที่ไม่ได้เป็นผู้ถือครองส่วนแบ่งตลาดส่วนใหญ่ของธุรกิจแขนงนั้น (Analoui & Karami, 2003: 24) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นภาคส่วนทางธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก หากนับจำนวนกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมของแต่ละประเทศ จะพบว่ามีความกว่าร้อยละ 90 ของกิจการทั้งประเทศ (European Commission, 2016) ลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมพิจารณาได้จากหลายหลักเกณฑ์ ในการวิจัยนี้ยึดถือตามข้อกำหนดในพระราชกำหนดการยกเว้น และสนับสนุนการปฏิบัติการเกี่ยวกับภาษีอากรวันที่ 1 มกราคม 2559 กำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไว้ว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ กิจการที่มีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท (สำนักปลัดกระทรวงการคลัง กลุ่มสารนิเทศการคลัง, 2559)

2.2 ความเข้มแข็งทางการเงิน ความเข้มแข็งทางการเงิน หมายถึง ฐานะทางการเงินที่ดีที่วัดได้ด้วย อัตราส่วนทางการเงิน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556) อัตราส่วนทางการเงินมีหลายรายการ ในการวิเคราะห์หลักทรัพย์ตามคำแนะนำของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นิยมใช้ 15 รายการ ซึ่งมีสูตรการคำนวณและสามารถแปลงค่าและหน่วยให้เป็นความเข้มแข็งทางการเงินได้ ตามตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 4

อนึ่ง อัตราส่วนทางการเงินส่วนใหญ่มีหน่วยเป็นเท่า และมีความหมายตรงค่า คือ ยิ่งมากยิ่งมีฐานะทางการเงินดี ยกเว้นบางอัตราส่วนที่หน่วยเป็น ครั้ง เป็นวัน บางอัตราส่วน ยิ่งมีค่าน้อยก็ถือว่ายิ่งมีฐานะทางการเงินดี บางอัตราส่วน ต้องมีค่าตามกำหนดจึงจะถือว่ามีความฐานะทางการเงินดี แต่เมื่อแปลงอัตราส่วนทางการเงินเป็นค่าความเข้มแข็งตามสูตรดังกล่าวแล้ว ความหมายของค่าความเข้มแข็ง คือ ยิ่งมากยิ่งมีความเข้มแข็งมากทั้งหมด

ตารางที่ 1 อัตราส่วนทางการเงินด้านสภาพคล่องและการแปลงเป็นความเข้มแข็งทางการเงิน

ชื่ออัตราส่วนทางการเงิน	สูตรอัตราส่วน	หน่วย และ ความหมาย	สูตรแปลงเป็น ค่าความเข้มแข็ง
อัตราส่วนหมุนเวียน (CR)	สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน	เท่า มีค่าเท่ากับ 2 ดีที่สุด	$FSCR = 1/(2-CR)$
อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (QR)	(สินทรัพย์หมุนเวียน-สินค้าคงเหลือ)/หนี้สินหมุนเวียน	เท่า มีค่าเท่ากับ 1 ดีที่สุด	$FSQR = 1/(1-QR)$
อัตราส่วนการหมุนเวียนลูกหนี้ (RT)	ยอดขายสุทธิ/ลูกหนี้เฉลี่ย	ครั้ง ยิ่งมากยิ่งดี	$FSRT = RT$
อัตราส่วนการเรียกเก็บหนี้ (RP)	365/อัตราส่วนการหมุนเวียนลูกหนี้	วัน ยิ่งน้อยยิ่งดี	$FSRP = 1/RP$
อัตราส่วนการหมุนสินค้า (IT)	ต้นทุนสินค้าขาย / (สินค้าต้นงวด-สินค้าปลายงวด)	ครั้ง ยิ่งมากยิ่งดี	$FSIT = IT$
อัตราส่วนการขาย (IP)	365/อัตราส่วนการหมุนสินค้า	วัน ยิ่งน้อยยิ่งดี	$FSIP = 1/IP$

ตารางที่ 2 อัตราส่วนทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไรและการแปลงเป็นความเข้มแข็งทางการเงิน

ชื่ออัตราส่วนทางการเงิน	สูตรอัตราส่วน	หน่วย และ ความหมาย	สูตรแปลงเป็น ค่าความเข้มแข็ง
อัตราส่วนกำไรขั้นต้น (MP)	(ยอดขาย-ต้นทุนขาย)/ยอดขาย	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSMP = MP
อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน (OP)	(ยอดขาย-(ต้นทุนขาย+ค่าใช้จ่ย)/ยอดขาย	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSOP = OP
อัตราส่วนกำไรสุทธิ (NP)	(ยอดขาย-(ต้นทุนขาย+ค่าใช้จ่ย+ภาษี+ดอกเบี้ย)/ ยอดขาย	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSNP = NP

ตารางที่ 3 อัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการแปลงเป็นความเข้มแข็งทางการเงิน

ชื่ออัตราส่วนทางการเงิน	สูตรอัตราส่วน	หน่วย และ ความหมาย	สูตรแปลงเป็น ค่าความเข้มแข็ง
อัตราส่วนการหมุนสินทรัพย์รวม (TT)	ยอดขายสุทธิ/สินทรัพย์รวม	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSTT = TT
อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (RT)	กำไรสุทธิ/สินทรัพย์รวม	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSRT = RT
อัตราส่วนการหมุนสินทรัพย์ถาวร (FT)	ยอดขายสุทธิ/สินทรัพย์ถาวร	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSFT = FT
อัตราส่วนผลตอบแทนสินทรัพย์ถาวร (RF)	กำไรสุทธิ/สินทรัพย์ถาวร	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSRF = RF

ตารางที่ 4 อัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการแปลงเป็นความเข้มแข็งทางการเงิน

ชื่ออัตราส่วนทางการเงิน	สูตรอัตราส่วน	หน่วย และ ความหมาย	สูตรแปลงเป็น ค่าความเข้มแข็ง
อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (PC)	หนี้สินรวม/ส่วนเจ้าของ	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSPC = PC
อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (IC)	(กำไรสุทธิ+ภาษี+ดอกเบี้ย)/ ดอกเบี้ย	เท่า ยิ่งมากยิ่งดี	FSIC = IC

2.3 วิธีปฏิบัติทางการบัญชี วิธีปฏิบัติทางการบัญชี ในขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ มี 3 เรื่อง และมีทางเลือกปฏิบัติแตกต่างกัน (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560) ดังนี้

2.3.1 วิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ มีวิธีให้เลือก 3 วิธี คือ

(1) วิธีเข้าก่อนออกก่อน วิธีนี้ถือว่า สินค้าที่ซื้อเข้ามาก่อน ถูกขายออกไปก่อน ดังนั้นสินค้าที่เหลืออยู่ปลายงวดจึงเป็นสินค้าที่ซื้อครั้งหลัง

(2) วิธีถัวเฉลี่ย คือ การคำนวณต้นทุนโดยใช้ต้นทุนเฉลี่ยเป็นราคาเดียวกันทั้งหมด

(3) วิธีเจาะจง คือ คำนวณต้นทุนเฉพาะรายการสินค้าแต่ละรายการ

2.3.2 วิธีคำนวณค่าเสื่อมราคา มีวิธีให้เลือก 5 วิธี คือ

(1) วิธีเส้นตรง วิธีนี้ตัดค่าเสื่อมราคาเท่ากันทุกงวด ถือว่าเสื่อมสภาพเท่ากันตลอดอายุการใช้งาน วิธีนี้จะคำนวณได้ง่าย สะดวกในการทำความเข้าใจ

(2) วิธียอดลดลงทวีคูณ วิธีนี้ ถือว่าในระยะปลายมีการเสื่อมสภาพมากขึ้นกว่าระยะแรก คิดค่าเสื่อมราคาเป็น 2 เท่าของค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง

(3) วิธีผลบวกจำนวนปีที่ใช้งาน วิธีนี้ ถือว่าในปีแรกสินทรัพย์นั้นให้ประโยชน์มากกว่าปีหลังถือว่าทรัพย์สินเสื่อมสภาพตามจำนวนปีที่ใช้งาน

(4) วิธีตามชั่วโมงการทำงาน วิธีนี้ ตัดค่าเสื่อมราคาตามจำนวนชั่วโมงที่ใช้งาน ถือว่าทรัพย์สินเสื่อมสภาพตามจำนวนชั่วโมงที่ใช้งาน วิธีนี้ยุ่งยากในการรวบรวมข้อมูล

(5) วิธีตามจำนวนผลิต คือ ตัดค่าเสื่อมราคาตามจำนวนสินค้าที่ผลิตได้ ถือว่าทรัพย์สินเสื่อมสภาพตามจำนวนชั่วโมงที่ใช้งาน วิธีนี้ค่อนข้างยุ่งยากในการรวบรวมข้อมูล

2.3.3 วิธีรับรู้รายได้ มีวิธีให้เลือก 2 วิธี คือ

(1) วิธีเงินสด คือ บันทึกรายได้เมื่อได้รับเงินสดเท่านั้น เช่น ส่งมอบสินค้าแล้วแต่ยังไม่ได้รับเงิน จะยังไม่บันทึกรายได้

(2) วิธีคงค้าง คือ บันทึกรายได้เมื่อมีสิทธิ์ในรายได้นั้น เช่น เมื่อส่งมอบสินค้าแล้ว ถึงแม้จะยังไม่ได้รับเงินจริง แต่บันทึกว่ามีรายได้แล้ว เป็นต้น

2.4 ความเกี่ยวพันของความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี การเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่แตกต่างกัน มีข้อมูลในอดีตว่ามีความเกี่ยวพันกับความเข้มแข็งทางการเงิน ดังตัวอย่างพอสังเขป ดังนี้

2.4.1 การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ ผลการวิจัยในประเทศไทยพบว่า การกำหนดวิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ ส่งผลให้มูลค่าของสินทรัพย์ที่เหลือสุทธิต่างกัน (กัญญาพัชญ์ อรุณรัตน์, 2557) มีผลกระทบ ต่อโครงสร้างเงินทุนของธุรกิจ สภาพคล่องของธุรกิจ ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ และ การใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (มณฑา เอ็มสวัสดิ์, 2552)

อย่างไรก็ตาม ไม่มีวิธีวัดมูลค่าสินค้าวิธีไหนดีกว่าวิธีไหน แต่ต้องเลือกให้สอดคล้องกับธรรมชาติของธุรกิจ (Nisha, 2015)

2.4.2 การคำนวณค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาแต่ละวิธีส่งผลให้เกิดฐานะทางการเงินต่างกัน (Greuning & Koen, 2001: 116) การตัดค่าเสื่อมราคาลดลงทำให้ค่าใช้จ่ายรวมลดแรงกดดันต่อกำไรสุทธิ (ภัทรธร ช่อวิจิต, 2557) ผลการวิจัยของ ตวงพรรณ มั่นศักดิ์ และ นิมนวล วิเศษสรรพ (2556) พบว่า วิธีประมาณการอายุการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินถาวรมีผลต่อค่าใช้จ่ายของบริษัท และทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกำไรสุทธิทางภาษี กิจกรรมที่เลือกใช้วิธีคำนวณค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง จะมีแนวโน้มที่จะไม่ลงทุนซื้อสินทรัพย์ใหม่ เท่ากับว่า การดำเนินงานของกิจการจะมีประสิทธิผลน้อยลง ส่งผลให้มีกำไรลดลงด้วย (Jackson, 2008)

2.4.3 การรับรู้รายได้ มีข้อมูลยืนยันว่า การรับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสดนั้นทำได้ง่ายแต่ไม่เป็นไปตามหลักการทางบัญชีที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป ไม่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของกิจกรรมทางธุรกิจ เมื่อพิจารณาอัตราส่วนที่คำนวณจากสัดส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียน คือ อัตราส่วนหมุนเวียน และ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว พบว่า หากใช้วิธีรับรู้รายได้ตามวิธีเงินสดจะทำให้มูลค่าเงินสดลดลงในระยะรอคอยการจ่ายเงิน จะมีผลทำให้อัตราส่วนทางการเงินมีความเหมาะสมน้อยลง นั่นคือ ความเข้มแข็งน้อยลง

โดยสรุปความเข้มแข็งทางการเงินของกิจการจะมีความเกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีไม่ลักษณะใดก็ลักษณะหนึ่ง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ตัวแปรที่ศึกษา

3.1.1 ตัวแปรชุดที่ 1 ความเข้มแข็งทางการเงิน หมายความว่า การดำเนินงานของกิจการที่ส่งผลให้มีอัตราส่วนทางการเงินตามหลักเกณฑ์ที่ดี มี 4 ด้าน ดังกล่าวในข้อ 3.2 คือ ด้านสภาพคล่อง 6 รายการ ด้านความสามารถในการทำกำไร 3 รายการ ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน 4 รายการ และด้านความสมดุลของโครงสร้างการเงิน 2 รายการ

3.1.2 ตัวแปรชุดที่ 2 วิธีปฏิบัติทางการบัญชี หมายความว่า วิธีกำหนดค่าของรายการทางการเงินในรายงานการเงิน 3 เรื่อง ตามที่กล่าวแล้วในข้อ 3.3 คือ การคำนวณสินค้าต้นทุนคงเหลือ 3 วิธี วิธีคำนวณค่าเสื่อมราคา 5 วิธี วิธีรับรู้รายได้ 2 วิธี

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1. ประชากร ประชากรของการวิจัยนี้ คือ เจ้าของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่ จังหวัดนครปฐม ผู้เข้าร่วมโครงการ “บัญชีชุดเดียว” ของกรมสรรพากร ตามข้อมูลของสำนักงานสรรพากร จังหวัดนครปฐม พื้นที่ 1 ณ เดือน มีนาคม 2560 รวม มีจำนวน 4,212 กิจการ (กรมสรรพากร สำนักงานสรรพากรจังหวัดนครปฐม, 2559) โดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามขอบเขตการวิจัยนี้ คือ กิจการที่มีเงินทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง (purposive sampling) โดยการประสานงานผ่านสำนักงานสรรพากรและสำนักงานตรวจสอบบัญชี จำนวน ประมาณ 350 กิจการ โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์ขนาดตัวอย่างของสำนักงานสถิติออสเตรเลีย (Australian Bureau of Statistics, 2016) ซึ่ง ขนาดตัวอย่าง 350 กิจการ นี้จะมีระดับความเชื่อมั่น (confidence level) เท่ากับ 0.95 ช่วงความเชื่อมั่น (confidence interval) เท่ากับ 0.04853 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (standard error) เท่ากับ 0.02476

3.3 เครื่องมือการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เลือกใช้เทคนิคการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire interview) กับกิจการที่สมัครใจเปิดเผยข้อมูล การรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนั้น ไม่เหมาะสมกับวิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ได้ เนื่องจากเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า อัตราการตอบกลับของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเท่าที่ผ่านมามีอัตราต่ำ (Newby, Watson, & Woodliff, 2003) และการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ มีจุดอ่อนที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะความไม่ถูกต้องชัดเจนของข้อมูล (US National Renewable Energy Laboratory, 2018) แต่การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามสามารถมั่นใจได้ว่า ผู้ตอบคือบุคคลที่มีข้อมูล ยินดีแจ้งข้อมูลที่เป็นจริง จึงลดความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ ได้มากกว่า (Covington, 2008 : 291) อนึ่งผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาเป็นพื้นฐานในการสร้างเครื่องมือ และได้นำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว โดยมีดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (content validity index-CVI) รายข้อ (item) 41 ข้อ คิดเป็นดัชนีรวมทั้งหมด (scale) เท่ากับ 0.876

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ความเกี่ยวพันของความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีระดับการวัดแตกต่างกัน 2 ชุด คือ ความเข้มแข็งทางการเงินเป็นตัวแปรที่มีค่าต่อเนื่องในระดับช่วง (interval) และ วิธีปฏิบัติทางการบัญชีเป็นตัวแปรในระดับกลุ่ม (categorical) ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลไม่ได้เกิดจากการสุ่มโดยสมบูรณ์ และการกระจายของข้อมูลจะไม่เป็นโค้งปกติตามธรรมชาติของข้อมูลทางการเงินและการลงทุน (Lee ,Lee & Lee, 2000) จึงไม่สามารถใช้สถิติที่ใช้พารามิเตอร์ได้ เช่น การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนมีข้อกำหนด (Assumption) สำคัญ คือ การกระจายของข้อมูลต้องเป็นโค้งปกติ จำนวนตัวอย่างแต่ละกลุ่มเท่ากัน กลุ่มตัวอย่างในแต่ละช่อง (cell) มีจำนวนมากกว่าจำนวนตัวแปรตาม ในทางปฏิบัติขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ควรมีอย่างน้อย 20 คน ความแปรปรวนร่วมของทุกกลุ่มเท่ากัน (Hair et al. 2006: 402) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้สถิติที่ไม่จำกัดพารามิเตอร์ คือ สถิติของ ครัสคาล-วอลลิส (H) ตามสูตรนี้

$$H = [12/(N(N+1))] [(R/n_i) - 3(N+1)]$$

เมื่อ N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

k = จำนวนกลุ่ม

R = ผลรวมลำดับของกลุ่ม

n_i = จำนวนตัวอย่างในกลุ่ม

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแยกแยะ แสดง เป็น 4 หัวข้อ คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ความเข้มแข็งทางการเงิน วิธีปฏิบัติทางการบัญชี และ ความเกี่ยวข้องของวิธีปฏิบัติทางการบัญชีกับความเข้มแข็งทางการเงิน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 342 กิจการ ส่วนใหญ่เป็นกิจการขาย (148 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 43.3) และ กิจการบริการ (125 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 36.5) ที่เหลือเป็นกิจการผลิต (69 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 20.2) กิจการส่วนใหญ่มีเงินทุนน้อยกว่า 1,000,000 บาท (187 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 54.7) รองลงมา (81 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 23.7) มีเงินทุนระหว่าง 4,000,000 – 5,000,000 บาท ที่เหลือ (69 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 20.1) มีเงินทุนระหว่าง 1,000,001 ถึง 4,000,000 บาท กิจการส่วนใหญ่มีพนักงานน้อยกว่า 10 คน (212 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 62) รองลงไปมีพนักงาน ระหว่าง 11-20 คน (46 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 13.5) ข้อมูลด้านเงินทุนและจำนวนพนักงานถือว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนดเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.2 ความเข้มแข็งทางการเงิน

ตารางที่ 5 สรุปลักษณะของค่าความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 342 กิจการที่ให้สัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม

ความเข้มแข็ง	ความเบ้	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
หมุนเวียน	10.46	0	48.87	1
หมุนเวียนเร็ว	18.49	0	8,076,068.05	23,616.35
การหมุนลูกหนี้	10.09	0	4,035,27,545.41	5,512,933.22
ระยะเรียกเก็บหนี้เฉลี่ย	10.09	0	1,105,554.92	15,103.93
การหมุนสินค้า	11.11	0	101,541,924.5	1,368,409.51
ระยะการขายเฉลี่ย	11.11	0	278,197.05	3749.07
กำไรขั้นต้น	-7	-9.61	0.96	0.1
กำไรการค้าดำเนินงาน	-7.95	-9.61	2.14	0
กำไรสุทธิ	-17.83	-216.53	12.19	-0.52
การหมุนสินทรัพย์รวม	8.73	0	136.18	3.26
ผลตอบแทนสินทรัพย์รวม	9.35	-75.24	136.87	0.9
การหมุนสินทรัพย์ถาวร	14.27	0.01	403,527,545.41	3,183,032.53
ผลตอบแทนสินทรัพย์ถาวร	3.58	-3,933,226.46	6,537,813.98	57,290.04
ความสามารถในการชำระหนี้	18.22	-1	1,175,084.98	3,603.24
ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย	18.45	-7,936,659.67	929,304,110.00	3,149,066.28

หมายเหตุ ความหมายของค่าความเข้มแข็ง คือ ค่ายิ่งสูงถือว่ามีความเข้มแข็งทางการเงินสูง

ผลการวิเคราะห์ความเข้มแข็งทางการเงินโดยคำนวณมาจากอัตราส่วนทางการเงินตามสูตร การวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าความเข้มแข็งทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันมาก

4.3 วิธีปฏิบัติทางการบัญชี

ตารางที่ 6 จำนวนกิจการแยกตามวิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือที่เลือกใช้

วิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีเข้าก่อนออกก่อน	226	66.10
วิธีต้นทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	38	11.10
วิธีราคาเจาะจง	16	4.70
วิธีอื่น	2	0.60
ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ	60	17.50
รวม	342	100

ตารางที่ 7 จำนวนกิจการแยกตามวิธีคำนวณค่าเสื่อมราคา

วิธีคำนวณค่าเสื่อมราคา	จำนวน	ร้อยละ
วิธีตามชั่วโมงการทำงาน	19	5.60
วิธีตามจำนวนผลิต	9	2.60
วิธีคงที่หรือวิธีเส้นตรง	292	85.40
วิธีลดมูลค่าง	4	1.20
วิธีอื่น	11	3.20
ไม่ระบุ	7	2.00
รวม	342	100

ตารางที่ 8 จำนวนกิจการแยกตามวิธีรับรู้รายได้

วิธีรับรู้รายได้	จำนวน	ร้อยละ
เกณฑ์เงินสด	69	20.20
เกณฑ์คงค้าง (เกณฑ์สิทธิ)	265	77.50
วิธีอื่น	5	1.50
ไม่ระบุ	3	0.80
รวม	342	100

กิจการกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีเข้าก่อนออกก่อนในการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ (ตารางที่ 6) ใช้วิธีเส้นตรงในการคำนวณค่าเสื่อมราคา (ตารางที่ 7) และใช้วิธีเกณฑ์คงค้างในการรับรู้รายได้ (ตารางที่ 8)

อนึ่งข้อมูลจากคำถามเกี่ยวกับเหตุผลที่เลือกใช้วิธีปฏิบัตินั้น พบว่าผู้ประกอบการเลือกใช้วิธีปฏิบัติที่ เข้าใจง่าย และจัดทำบัญชีได้ง่าย มากกว่าคำนึงความเหมาะสมต่อลักษณะธุรกิจ

4.4 ความเกี่ยวพันระหว่างความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี

ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวพันระหว่างความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี ตามตารางที่ 8 พบว่า ความเข้มแข็งด้านสภาพคล่องมีความเกี่ยวพันกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้ง 3 เรื่อง คือ การคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ การคำนวณค่าเสื่อมราคา และการรับรู้รายได้ มากกว่าความเข้มแข็งด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ส่วนความเข้มแข็งด้านความสามารถในการทำกำไร และความสามารถในการรับผิดชอบหนี้ ไม่พบความเกี่ยวพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05เลย เมื่อพิจารณาจากวิธีปฏิบัติทั้ง 3 เรื่อง พบว่า วิธีคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือ มีความเกี่ยวพันกับความเข้มแข็งทางการเงินมากกว่าวิธีคำนวณค่าเสื่อมราคาและวิธีรับรู้รายได้ รายละเอียดตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่เกี่ยวพันกับความเข้มแข็งทางการเงิน

รายการความเข้มแข็ง	ระดับนัยสำคัญ (Asymptotic Significance)		
	วิธีคำนวณ ต้นทุนสินค้า	วิธีคำนวณ ค่าเสื่อมราคา	วิธีรับรู้ รายได้
ความเข้มแข็งด้านสภาพคล่อง			
หมุนเวียน	0.1390	0.1750	0.9150
หมุนเวียนเร็ว	0.0410*	0.0160*	0.8170
การหมุนลูกหนี้	0.0160*	0.0100*	0.0390*
การเรียกเก็บหนี้	0.0160*	0.0100*	0.0390*
การหมุนสินค้า	0.0020*	0.0020*	0.0000*
ระยะเวลาการขาย	0.0020*	0.0020*	0.0000*
ความเข้มแข็งด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน			
กำไรเบื้องต้น	0.5310	0.8760	0.8040
กำไรจากการดำเนินงาน	0.2550	0.6120	0.7400
กำไรสุทธิ	0.0750	0.0720	0.1460
ความเข้มแข็งด้านความสามารถในการทำกำไร			
การหมุนสินทรัพย์รวม	0.6720	0.8850	0.0660
ผลตอบแทนสินทรัพย์รวม	0.0490*	0.2650	0.0260*
การหมุนสินทรัพย์ถาวร	0.0090*	0.0000*	0.0020*
ผลตอบแทนสินทรัพย์ถาวร	0.0720	0.4880	0.2190
ความเข้มแข็งด้านความสามารถในการรับผิดชอบหนี้สิน			
ความสามารถในการชำระหนี้	0.3330	0.1510	0.2620
ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย	0.2790	0.6940	0.1210

* มีความเกี่ยวพันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความเกี่ยวพันระหว่างความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 342 ราย จากรายชื่อกิจการที่สมัครเข้าร่วมโครงการบัญชีชุดเดียวของกรมสรรพากร ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม โดยคัดเลือกรายชื่อผู้ประกอบการตามคำแนะนำของสำนักงานสรรพากรจังหวัด และสำนักงานตรวจสอบบัญชีเอกชน ระหว่างเดือนมิถุนายน 2560 ถึง กุมภาพันธ์ 2561 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ เอช ของครุศาสตร์ศาสตราจารย์ ดร. วอลเลทิส ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเข้มแข็งทางการเงินมีค่าแตกต่างกันอย่างยิ่ง ในขณะที่ผู้ประกอบการเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีคล้ายกันเป็นส่วนใหญ่ โดยยึดความง่ายและความสะดวกในการจัดทำบัญชี ความเข้มแข็งทางการเงินด้านสภาพคล่องมีความเกี่ยวพันกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชีต่าง ๆ มากกว่าความเข้มแข็งด้านอื่น กิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีถ่วงเฉลี่ยในการคำนวณต้นทุนสินค้าคงเหลือมีค่าเฉลี่ยอันดับความเข้มแข็งมากกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีเข้าก่อนออกก่อน กิจกรรมกลุ่มที่ใช้วิธีเส้นตรงในการคำนวณค่าเสื่อมราคามีค่าเฉลี่ยอันดับความเข้มแข็งสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีชั่วโมงทำงาน ส่วนวิธีรับรู้รายได้พบว่ากลุ่มที่ใช้วิธีเกณฑ์คงค้างมีค่าเฉลี่ยอันดับความเข้มแข็งสูงกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีเกณฑ์เงินสด

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ความเข้มแข็งทางการเงิน จากผลการวิจัยที่ว่า กิจกรรมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมมีความเข้มแข็งทางการเงินแตกต่างกันอย่างมาก สอดคล้องกับข้อมูลในอดีต (Lee ,Lee & Lee, 2000) จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น ประเภทกิจการ ประเภทสินค้า ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเกิดจากความแตกต่างของกิจการ เช่น บางกิจการไม่ได้ลงทุนในสินทรัพย์ถาวร บางกิจการไม่มีการขายเชื่อ กิจกรรมบริการไม่มีสินค้าคงเหลือ และหลายกิจการไม่ได้กู้ยืมเงิน ดังนั้นค่าอัตราส่วนทางการเงินและค่าความเข้มแข็งในรายการที่เกี่ยวข้องกับ สินทรัพย์ถาวร ลูกหนี้ และสินค้า จึงมีความแตกต่างกันมากอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงว่าความเข้มแข็งทางการเงินไม่ได้เป็นผลจากการเลือกวิธีปฏิบัติทางการบัญชีและการใช้ประโยชน์จากการใช้ข้อมูลทางการเงินจากระบบบัญชีเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลมาจากการบริหารจัดการกิจการด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงิน ด้านการตลาด การดำเนินงาน และด้านทรัพยากรมนุษย์ด้วย

5.2.2 วิธีปฏิบัติทางการบัญชี ตามผลสรุปที่ว่า กิจกรรมเลือกใช้วิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่เข้าใจได้ง่ายและสะดวกในการจัดทำ ดังที่ปรากฏข้อมูลในอดีต (Al-nassan et al., 2013) เท่ากับว่าผู้ประกอบการยังคงยึดมั่นกับระบบบัญชีที่จัดทำเอง ซึ่งไม่อาจมั่นใจได้ว่าถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีหรือไม่ และการประมวลข้อมูลต่างๆจะถูกต่อน่าเชื่อถือได้ขนาดไหน ในสภาพนี้เท่ากับว่าผู้ประกอบการขาดหลักการที่ดีในการใช้ประโยชน์จากระบบบัญชีและขาดหลักการที่ดีในการบริหารจัดการกิจการ ซึ่งน่าจะส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพการดำเนินงาน และผลตอบแทนจากการดำเนินงานต่ำ เท่ากับว่ามีความเข้มแข็งทางการเงินต่ำไปด้วย

5.2.3 ความเกี่ยวพันระหว่างความเข้มแข็งทางการเงินกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี ผลการวิเคราะห์พบว่า ความเข้มแข็งด้านสภาพคล่องหลายรายการมีความเกี่ยวพันกับวิธีปฏิบัติทางการบัญชี แสดงให้เห็นว่า

วิธีปฏิบัติทางการบัญชีอาจมีส่วนช่วยทำให้เกิดสภาพคล่องในระยะสั้น ถึงแม้ในระยะยาวผลอาจไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับข้อมูลในอดีต (Nisha, 2015) ดังนั้นธุรกิจสามารถเลือกวิธีปฏิบัติทางการบัญชีให้เหมาะสมได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น สำนักงานสรรพากร ควรกำหนดมาตรการส่งเสริม แนะนำผู้ประกอบการ หรือจัดให้มีที่ปรึกษาที่สามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการได้โดยตรงอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสามารถร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีการสอนการบัญชี ทำให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในระบบบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานมากขึ้น

2. สำนักงานสรรพากรต้องได้ข้อมูลการบัญชีที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของการดำเนินการ และสถาบันการศึกษาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและการนำระบบบัญชีไปใช้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ไปเพิ่มเติมในการเรียนการสอนได้มากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอในการการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยที่แสดงผลกระทบ เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการหาความเกี่ยวพันระหว่างวิธีปฏิบัติทางการบัญชีกับความเข้มแข็งทางการเงินซึ่งเป็นพื้นฐานของความเกี่ยวพันเท่านั้น แต่ไม่สามารถชี้ชัดลงไปได้ว่า วิธีปฏิบัติทางการบัญชีมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความเข้มแข็งทางการเงินอย่างไร ในอนาคตควรทำการวิจัยที่สามารถระบุผลกระทบเชิงเหตุและผลกระทบ (cause and effect) ระหว่างวิธีปฏิบัติทางการบัญชีกับความเข้มแข็งทางการเงิน

2. การวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับจัดทำบัญชี ข้อจำกัดสำคัญของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คือ ไม่สามารถมีพนักงานบัญชีที่ทำหน้าที่เต็มเวลาได้ เพราะปริมาณงานทางด้านบัญชีมีน้อย ดังนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงจำเป็นต้องจ้างสำนักงานบัญชีและรอผลการจัดทำบัญชี ทำให้ไม่สามารถใช้ข้อมูลได้ทันเหตุการณ์ การตัดสินใจจึงไม่สอดคล้องกับข้อมูลจริง ดังนั้นการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมสามารถจัดทำบัญชีเองจึงเป็นเรื่องจำเป็น

เอกสารอ้างอิง

กัญญาพัชญ์ อรุณรัตน์. (2557). ปัจจัยการเลือกใช้นโยบายการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือ ที่มีต่อ ฐานะการเงิน และผลตอบแทนของบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI). **วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)**, 20 (2), 69–78.

ขจรเกียรติ อรุณไพโรจน์กุล. (2559). **SME ใต้อะไรมากกว่าเว้นภาษี ถ้าทำบัญชีเดียว**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2559 จาก http://www.efinancethai.com/MoneyStrategist/file/index.aspx?release=y&id=972&file_name=ms_20160218&symbol=MS.

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). **คู่มือ SETSMART สูตรการคำนวณค่าสถิติและอัตราส่วนทางการเงิน**. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ดวงพรรณ มั่นศักดิ์ และ นิมนวล วิเศษสรรพ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการบัญชี การประมาณการทางบัญชี กับผลต่างภาษีเงินได้นิติบุคคล: กรณีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **นำเสนอในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2556 (RSU Research Conference 2013)**.
- ธัญญรัตน์ วศวรรณวัฒน์. (2558). **นโยบายการบัญชีในการวัดมูลค่าสินค้าคงเหลือตามเกณฑ์ราคาทุน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภัทรธร ช่อวิชิต. (2557). **ค่าเสื่อมราคาวิธีเส้นตรงและวิธีจำนวนปีต่างกันอย่างไร**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2560 จาก http://www.investidea.in.th/2014/01/blog-post_12.html.
- มณฑา เอ็มสวัสดิ์. (2552). **ผลกระทบของวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุน ที่มีต่อปัจจัยบ่งชี้ความเสี่ยงจากภาวะล้มละลายของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: เปรียบเทียบระหว่างวิธีเข้าก่อน-ออกก่อนและวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วรรษมน ทองรักษ์. (2554). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองนักวิเคราะห์สินเชื่อ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). **มาตรฐานรายงานทางการเงิน**. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2560 จาก <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&id=539863468&Ntype=58>.
- สำนักปลัดกระทรวงการคลัง กลุ่มสารนิเทศการคลัง. (2559). **มาตรการบัญชีเล่มเดียวและการยกเว้นและลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับ SMEs**. *ข่าวกระทรวงการคลัง*, 1(2559), 1.
- อมรา ทิรศรีวัฒน์. (2555). **ปัญหาของสารสนเทศทางการบัญชีที่เป็นอุปสรรคต่อการให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 8 (2), 186–197.
- Al-nassan, M. zuhair, Al-shaqnobi, M., & Nabaheen, M. (2013). **Methods of Inventory Valuation Application and Limitation**. Gaza: Islamic University of Gaza.
- Analoui, F., & Karami, A. (2003). **Strategic Management in Small and Medium Enterprises**. Boston, MA: Thomson Learning.
- Australian Bureau of Statistics. (2016). **Sample Size Calculator**. Retrieved June 17, 2016, from <http://www.nss.gov.au/nss/home.nsf/NSS/0A4A642C712719DCCA2571AB00243DC6?opendocument>.

- Beckert, P. J. (2007). **Measuring Business Financial Strength**. Retrieved April 25, 2017, from <http://www.pinnacle-business.com/newsletter/Financial%20Review%20By%20Pinnacle%20Consultants%20042611.htm>.
- Covington, P. (2008). **Success in Sociology: AS Student Book AQA**. Buckinghamshire: Folens Limited.
- European Commission. (2016, May 12). **What is an SME? - European Commission**. Retrieved May 22, 2016, from http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition/index_en.htm.
- Garman, E. T., & Fogue, R. (2011). **Personal Finance**. Cengage Learning.
- Greuning, H. van, & Koen, M. (2001). **International Accounting Standards: A Practical Guide** (6th ed.). Washington, D.C.: World Bank Publications.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, D. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). **Multivariate Data Analysis**. (6th ed.). Saddle River: Prentice-Hall.
- Jackson, S. B. (2008). The Effect of Firms' Depreciation Method Choice on Managers' Capital Investment Decisions. **The Accounting Review**, 83 (2), 315–376.
- Lee, C. F., Lee, J. C., & Lee, A. C. (2000). **Statistics for Business and Financial Economics** (2nd ed.). Singapore: World Scientific.
- Minority Business Development Agency. (2010). **Financial Strength and Ratio Analysis**. Retrieved April 25, 2017, from <https://www.mbda.gov/news/blog/2010/08/financial-strength-and-ratio-analysis>.
- Newby, R., Watson, J., & Woodliff, D. (2003). SME survey methodology: response rates, data quality, and cost effectiveness. **Entrepreneurship Theory and Practice**, 28(2), 163–172.
- Nisha, Nabila. (2015). Inventory Valuation Practices: A Developing Country Perspective. **International Journal of Information Research and Review**, 2 (7), 867-874.
- Nobes, C. (2011). **International Variations in IFRS Adoption and Practice**. London: The Association of Chartered Certified Accountants.
- Rao, P. M. (2012). **Fundamentals of Accounting for CPT**. New Delhi: PHI Learning.
- Sahaf, M. A. (2013). **Management Accounting: Principles & Practice**. (3rd ed.). New Delhi: Vikas Publishing House.
- US National Renewable Energy Laboratory. (2018). **Mail Questionnaire Surveys**. Retrieved April 6, 2018, from <https://ump.pnnl.gov/showthread.php/5009-5.4.3-Mail-Questionnaire-Surveys>.